

ՖՐԱՆՍԱ.

Բարխուդեն մահը հալին 16 թարիխի
իլէ շու վեհհ իւզրէ Եազըլմըշ տըր :

«Տիւն անշամ, Գուլաբարն իւզէ-
րինտէ բւք պիւյիւք պիր իգտիճամ պի-
րիքմիշ օլուպ, չի քէս մուհարէպէ իւ-
զերինէ սէօյլլմէքտէ, վէ վաղը օլան
մուարազանն մուհարէպէտէ գարար գը-
լաճաղընը ։ միւս լրբւպ ատու իթմէքտէ
տիրէր տէյի կ'օրինմէքտէ իտի ։

«ԿիճՆՆին սաաթ սօգուգ պուշու-
ղունտա (այաֆրանկա), էլ լիճնտն գա-
րարաշարըրլըշ տըր կիպի, իքի պե-
լիւք պիրտէն թէշքիլ օլտուլար, մկ-
քիւր պլօլիւքլըրտէն պիրիսի Պուվար
Սէն Միլիտէ թէշքիլ օլուպ, էքսերիսիսի
թալպէլըրտէն իպարլեթ պուլունմագտա-
խիթ, վէ տիկլիր տախի, Պուլվար Բուս-
սօնիքտէն թէշքիլ իտիմիշ իտի :

Մէջգիւր պօլիւքլինն էվէլքիսի
Լիւքսանպուրկա տողրու իրուլմէյէ
պաշաեքայ, եօլտա սայիրէրնին տախի
պէրապէր զաթըլմասը իլէ տահա գիեա
տէ պիւլիտիւ, վէ պատհնու կիբ տէօ.
Նէրէք քէօրիւլըրի կէշտի. իքինճի
պօլիւք տախի, Մաաըլնէ տողրու
Երիւրմէյէ պաշալմըշ իտի:

«Վաթանքի ըզըլիք էս ըի օլան պաղ-
ըըմալար, աբասա, Մալեկեղէ Մալեկեղէ
Բաբեյա Բաբեյե նամ պէսթէյի մըլիբէլէ
ըին թէրենիւսիւ իլէ դաթ օլոնսը իտի

Մեղքերը պօհւեցին տախտի օւ
մոգորդըն նիյաննսի, հէր քէսն սէ/ծ
րիսինն տիւյմէ տէլլինն վազ իտիւրի
օլան, զըրմըր եախօտ պէեազ պիւ
գարանֆիլ իտի :

ՍՍՄԻՅ Վազգեթտա, Բըթիթ Պուր
նամ մահէլլտէ, Եանի Լաֆիթ սօզաշը
իլէ Տրուօ սօզաշը արա Երիննտէ պու
լունան մահէլլտէ, ապլա Կէլէճէք պի
Եօլ պուլունմամագտա իտի, չիւնքի
ԵուԵա Եօլունու Թէնպէլ ատէմլը, վ
օրթա Եօլունու տալի, ուֆադ վէ պի
լիլք արապալար զարաթր իտի :

«Գաֆէ տը Պատ նամ գաղինտա
պիր թաղըմ կէնն առէմէր, շաբաթ
լարընը էլըրինտէ թուլթմուշ շուտուզա
րը հատէ, «Պաթըն բրուսիա» ետխոս
«Պըրէնէ կիտէլիմ» տէյի պաղըրմագ
տա, վէ պաթէլը թըրէնիւմ իթմէքտ
իտիլի»

• Բօլիս, մէզքի ը հարեքէթէրէ աս
լա միւտախէլէ իթմէտի :

«Ետքը կիճէյէ պիր չարեւք դալա
բաք, 5000 նիֆէր դատար քէսանտի
իպարէթ օլան պիր պէօլիւք, Ֆօպուր
Սէն Սնթուանտան, «Եաշարն» իմքէ
րաթօր, պաղըր չարաք, վէ Մարտիէշ
Դաւ Դէ Տէքուր նամ պէսթիլիբի թըրնէ
նիւմ էլլէւէրէք, Պուլվարա կնտիլը :

Մէջքիւր պէօլիւք, պատէհո
Գարթիէ Լաթին նամ մահալէ, ք
անտէն սոնրա տախի, Լիւ սօգաշընտ
պուլունան Բրուսիա սէֆարէթխանէս
էօնիւնէ կիտէք, ճէպրէն անըն դա
բուլարըն աշմահա չալըմըչար տըր

« Լաքին , ու պապտե մով վաճա-
ղրե լի պուրման սրագ , Երևա , քսե
լե . « պաթսրն Պիզմարգ շէ պաթսրն
Բրբուսիա » , պաղը շորգումն սնորս ,
Պուվար Սէն Միշէլ Կիթմիք Իւլըն ,
մահէլի ձեղպուրումն եօյն չըգորէր :

• Եւրըը կ'իճէ յին, պաշտօն պիտ' գոռմ-
վէ՛թէն պէտքիւք տախի ք իւշ րննի՛դ պայ-
րադէն (Յորանսըղ սանճաղը) : Պոսլւոր-
լարը տօյլաճանն պաշտաղը : Կ'ի պաղգը-
զապլ՛իլիլըր, միւտալսիլէն էլլէտիլըր ի խն-
գայալ գալլըր, անլըրի կ'ըն սիւրտօն :

Եւորը կիճէտէն պիր առաջ սօճրա-
եա դատար, օ կիճ վազըթտա տախի
մէզքիւր Տօլիւնուդ հալէա շէտիւ պիր
հայտէ պուլունմագտա իտիւ :

ՀԱՅ ԻՃԱՆՑ ԹՈՓԼԱՐ

Փարիստէ թապ ու նէշը իտիլէն Տէ-
պա նամ զազէթատա , շու աթիտէքի
պէնտ կէօրիւթիւշ տիւր :

«Այն կենսւրտէ Ռաբիս Տիվարւարըն-
տա, հէնի մօտէն իւզըն, գուլըուզ-
տան տօլար. վէ հէր պիտ աթէշտէ 40
տոնտ կիւլէ աթար պաղը թօրլար Է-
զընէն ինրա Իտիւն թէճըւպէէն հազ
դրնտա, չօզ չէլ սեօլլէմիշ տիւր:

Գեղեցիկ ուսուցիչ, Բիւփ վարժարան
 Թուրքացի առաջին գուրաւանքաւոր ուսուցիչ
 Լի տիր, վէ պոնտապոլ պոլիտեխնիկ
 վար սարքի, Բիւփ վարժարան գուրաւանք
 Լարը, պոլիտեխնիկ վարժարան Կիտեր Բ. Բ.
 միջին Թուրքացի առաջին Կիտեր Բ. Բ.
 Բ. Բ. ալ չէր Կիտեր Կիտեր Կիտեր Կիտեր

Պոլ թարղ սիւսհլարն , մէյտան
մուհարկէսինտէ նէ տէրնէտէ թէ
էսսիրլրի պուլունհաճաղարը դօլայն
Ֆէհմ իտիլպիլի :

• Մէջբեր թութար տնօրտէր բար
չատան ի պարեմ թութար, հէր պէր բար
չալլը, պիւրեր առեմ կէօթիւր սիւրեմէք
վէ հտտար վէ սիւրմէլէր իւլ, իւչ եւա
թութար տնօր տաղլըզ զարֆընտա թա
պրապիւրէլլէր տէր :

«ԿԵՐԻՆԻՐ ՔԻ՝ ԲՆՈՒՄԻՆԵՐԵՐԸ
տախի ԲԻԺՕՎԵՐ ԹՕՐԵՐԸ, ՎԷ ՄԵՅՈՒՆ
տա զՈՒԼԱՆԵՐԱԾԱՊ ՄԻԹՐՈՅԵՐԸ ԹՕՐ
ԵՐԸ ԿՈՒՆԱՆՈՒԳՈՒՄ ԵՐԸ:

Սոն կիւնկերոտ , մեղքիւր խաբաս
խտիճի ալեթլերն , շայեթէ կիզի սու
րեթտե թէճրիւպէլրի վազը օլմուշ օլ
տուղոնու օգումուլուղ տուր :

• Մեզգիւր Թէճրուպէլը իշին միւ
նասիպ կէօրուլէն մահէլլ, ճասուսըւ
իթմէք իսթէկէնլըին եազընա կիտիւ
կէօրմէրքինի մին իթմէք իշին շէտիւ
ւմըլըր ախլ իթմիշ օլան ասաքրին
վալ իլլէմիշ օլտուղու գօրտօնու իլ
մուհասէրէ իտիմիշ իտի :

Իւրոպայտա պուլուճան հիւքիւմէթ
լը իշինտէ պիւրիսճի մէվգընը թութ
մագ իշին իքի մուազլամ տէվէթէթ
պէյնինտէ աշլւան մուհարպէնին նէթի
ճէլըրի վազըա շիմտիքի հաւ չոգուզ
քէշի օլունամագ, լաքին, դոզէթալա
վասէթասը իլէ նէշը իոռիմիշ օլան մա
լիւմաթլարտան ալարագ, մէքիւր իք
հիւքիւմէթլըրին գուլմէյի ասքէրիէ

Ինչին մուխթասարէն Ռահմէն Էյլմէք տախի ֆայիտէլի օլաճագ տըր զանն իտէրիզ ։ Սուլաճ, պէոյիւք թապուրլար իլէ տըր տէրէր մէսէլի մէհուր տուր իմտի, մէքըիւր իքի տէլլէթլըտէն գանդէսինն ասքլընէ գուվլէթլի օլտուրուու անլամագ էհէմմիլէթտէն տիր ։ Զապիթանլար, օրտունուն թանդիմի, մալիյէ, վէ ասիլրին խասպիլի գաթիլէսի, հիսապլըն տախիլինտէ պուռունմալլը տըր ։ Հիւնքի պուռնարըն քեւաֆիքիսինն տէ քլնտուլէ մախուու էհէմմիսէթի վար տըր, լաքին մատամ քի շիմտիքի մուհարպէ, պիր չաթըրմաիլէ լալիմմ պուլուր տէյի ինանն եօգ տուր, տիմմ տիր քի մուհարպէնէ կիլիշէն մէքըիւր իքի տէլլէթլըտէն հուր գանդիսի գուվլէթլի իսէ, օլաքէպէ իտէճէք տիր ։

Ֆրերանսա օրոտուսու, հերնէ դատար
1868 դանունու մուհիպինէն թանգիմ
օլունմուշ իսէ տէ, հէնուզ արդու օլուն-
տուզու դատար գուվէթ քէսպ իտէ-
միշ տիրո Ֆրերանսանն շիմտիքն գու-
վէյի աքերիյէսինն ևն պէօյիք գըս-
մը, 1832 սինէօ գանունու մուհիպին-
նէ թանգիմ օլունմուշ տուր. մլգըիւր
գանուն աճքիսամըննա, նիզամիյէ օր-
տուսու, կէնիւլիւլէրտէն, վէ պէշալ
թը սինէ սիլքի աքերիյէտէ ոլուլուն-
մուշ կ'նն ասաքերտէն, վէ պագշիշ ևն
մագսուս մաալ իլն եհնիտէն թահրիբ
օլունապիլիք եսկի ասիլըրտէն իպա-
րէթ պուլունմագուս իտի: Մլգըիւր
ուսուլ վէ վագըթ միւրուրի իլն, օր-
տունուն պէօյիք գըսմը, եսկի ասա-
քերտէն իպարէթ պուլունմուշ օլու-
լունտան, ըտիթ աքերինն պէօյիք
գըսմը, պիթթէտրին, հէնուզ սիւս-
ալթընա չարըրմը օլմանտան վէ պինա-
ն արէյհ աքերիթն թալիմտէն մահ-
րում օլան նէֆլըրտէն իպարէթ պու-
լունմուշ տուր:

Խօսիչ ուսուցիչն պաշլըճա մէջքերէ
սոն մահգորու սէպէգիտուն, Մաքըշա
Նիէլ պոնտան իւշ սննէ ագտմ ու
մուսի դանուհու թըրթիպ իլլմիշ տիբ
լաքին պոնու իլէ պերապըր մէջքիւ
թէտպիր, մէմալիքին աքըրիճէ թանգի
մինի էսասէն թէպտիլ իթմէքիթտէ
իպըրթ օլան քննտի մագստիկն վասը
օլապիմէք իշին տօքուղ սննէ լաքմուրը
վէ մատամ քի էսնիւմիւզտէ տաճա
ալթը սննէ վար տըր, տիմէք տիր քի
Ֆրանսա, էսկի ուսուցիչքէ թանգի
օլունսուլ օրտուսու իլէ, եէնիտէն, տէ
յիւ եալընըք ժէնա, Լէյիթիկ վէ Լա
օնտա մուհարէպէ իթմիշ օլուղուքէն
տի Նսիլ տիւշմէնլըր իլէ, իլլա Ալման
եանըն պիւթիւն զուվլէյի աքըրիթիւ
իլէ շաթըլաճապ տըր, Ֆըրանսալըննի
ղամիյէ աաքիրի 400,000 նէֆըր թճա
մին օլունսուլիլըր, պունլարտան պէշո
տէօրտիւ պիր սննէտէն պէշ սննէյի
գատար սիլքի աքըրիլէտէ պունսու
աքըրլըր տիր, Մէլքըրի գուվլէթէ ըլ
տիֆ աաաքիրի տալի իլավէ օլունմալը
տըր, պունլարտան էքսէրիսի, Տէնու

հիդամիյէ օրտոՒստոնա կէշիշ օլմատը-
շընտան, քախա պէքքիլիխտէն վէ
տախիլտէ ասայիշի հալի պաղը սաղ-
լաժատան էօթէյէ պէոյիւք պիր շէ
նախամաղ վէ եարր պուհուգ թալիմ
օլմուշ միլլէթ մուհաֆլը ասաքիրն մա-
գամըուտան առոտ օւննապիլիր Վազըա
միլըուժան րէտիֆ ասաքիրնէ սայքի
ալէսէվիյէ օրտոՒստոնէ էսկի Ֆէիխալա-
շըն զօմանտանլըգ իտըրէր, վէ պու տա
շիւիհհիօղ, ասկէրէ ասքըրնէ էհէմի-
եէթ վիրմէյէ քեաֆի տիր, Հիր նէ
դաժար չօղլուգ թէէսսիլըրի եօգ իսէ
տէ, Հիր եւրէ կիտէպիլիր օլան վէ
350.000 նէֆէրուհ իպարնէթ պուլունան
միլլէթ մուհաֆլըգ ասաքիրնի տախի
իլպէ իթմէլիլիգ, պունլար, տախիլտէ
սասայիշի հալի պաղը սաղլամագտան
էօթէյէ պէոյիւք պիր իըտմէթ իտէ-
մէցլիր :

Պու սուրբթել, Ֆրանսանըն թեք-
միւ գուվելյի ասքըրլյեթի, 650.000
նէֆեր թահմըն օլունապիւրի, եանի 1859
մուհարբէպէսնէ կրիշտիկի վազըթ մա-
լիք պուլունսուղու ասքըրն մըզտարըն
տան 100.000 նէֆեր զիեւտէ աստ-
գիրի վար տրը :

1859 թ. նշեցի մուհարեպեհի հենկեհ-
մինտա, Գրանսանըն մուհարեպեյէ չը-
գարապիլիը 300,600 նէֆեր ասաքրի
պուլունուպ, պաքը գաւան ասաքիրի իս-
տմպարարտա, խասթախանէլրոտ, մէ-
մալիքն իշլըրիսնտէ վազը հիսարարտա
հուսուարարտա պուլունան քալէալար-
տա վէ շէգալիրոտէ խոխ : Թապախթը
իլէ պու կիւնքի կիւն տալիս, մլգքիւ
մահէլլիլոտէ ասաքիր սազլանըլմասը իգ-
լթիզա իտէճկիկնտէն, ախմէք օլուր զի-
հարուլեն հազըրէթլըրի, 310,000 նէ-
ֆեր ասաքիր իլէ չիմաիքի մուհարեպե-
յէ կիրիսիզ տիր :

Բերրուսիանա կելինճէ, տէյիլ ետ
(ընդգ աւըլէսիկ մէմալիքն օրտուսուհու
վէ նէ տախի Միւթթէֆիգայի Երմալի
Ալմանեանըն օրտուսուհու, իլլա Մէյ
նին իքի թարաֆընտսն տախի մէյտա
նը մուհարէպէյէ իրաւ զըլընապիլէ
քեաֆթէյի գուվլէյի ասքըրիյէի հիսա
պա ալընմալը ալըր, Պու սուրէթլ
Միւթթէֆիգայի Երմալի Ալմանեանը
նիգամիյէ օրտուսու, 300.000 նէֆէ
ասաքըրէ իպալը օլըր: Պուռնոսն սն
րա կէլին 23-27 չաղարընտա պուռն
նան վէ իւշ սնն սիլքի աքըրիյիտէ
խըսմէթ իթիլ, վէ 180.000 նէֆը
տէն իպալըթ օլան րէտֆի ասաքըրի

ՊՈՒՆՈՆ արգասընտան տա կէլիր
բնոյթ օրոտուսնտա տէօրթ սնէ խըտ
մէթ իթմիշ օլան ասաքիրտէն իպարէթ
պուլունան Լանտուէրնամ միլլէթ մու-
հաֆրդ ասաքիրի :

Մէջբերել միւլթ մուհաֆիզը ասաքերի
ասը նիզամիլ: օրտուսու կիպէ թէքմի
սուրէթտէ թանդիմ օլունմուշ օլտու
ղունտան, պիր հաֆթա զարֆընտան քա
լէալարը վէ քէյլլէրի մուհաֆազա էլլէ
մէք իչին 265.000 նէֆէր միւլթ մու
հաֆիզը ասաքերի սիլահ ալթընա չաղ
բըլապիլի:

